

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 136/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. O., B., zastúpeného advokátom JUDr. Š. K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Košice I č. k. 32Zm/16/2010-58 z 18. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. O. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2011 doručená sťažnosť Ľ. O., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Š.

K., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 32 Zm/16/2010-58 z 18. novembra 2010.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

«Sťažovateľ sa nahliadnutím do súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 32 Zm/16/2010 dňa 17. februára 2011 oboznámil so zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Košice I č. k. 32 Zm/16/2010-58 zo dňa 18. novembra 2010 (ďalej len „zmenkový platobný rozkaz“), pričom zistil, že tento mal nadobudnúť právoplatnosť 31. decembra 2010.

Do súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 32 Zm/16/2010 sťažovateľ nahliadol z dôvodu, že mu bolo doručené uznesenie Okresného súdu Košice I č. k. 30 Cb/178/2010-21, ktorým súd rozhodol o vydaní predbežného opatrenia, a proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie. Z dôvodu, že predbežné opatrenie v konaní sp. zn. 30 Cb/178/2010 je vydané do rozhodnutia vo veci samej v konaní vedenom na tom istom súde pod sp. zn. 32 Zm/16/2010, nechal si sťažovateľ nachystať na nahliadnutie na informačnom oddelení Okresného súdu Košice I ako spis sp. zn. 30 Cb/178/2010, tak aj spis sp. zn. 32 Zm/16/2010...

Nahliadnutím do súdneho spisu sp. zn. 32 Zm/16/2010 sťažovateľ ďalej zistil, že zmenkový platobný rozkaz bol odoslaný z pošty z K. dňa 01. 12. 2010 (podľa poštovej pečiatky na líci poštovej obálky) a doručený mal byť do obce B., kde mám trvalý pobyt, zrejme dňa 02. 12. 2010, pretože v tento deň mi podľa doručienky mala byť poštová zásielka doručovaná 1. krát, dňa 03. 12. 2010 2. krát a v ten istý deň (03. 12. 2010) mala byť aj uložená na pošte, pričom 22. 12. 2010 mala byť odoslaná naspäť odosielateľovi.

Pošta mi však nebola adresovaná prioritne, ale ako vyplýva z obálky, len doporučene, teda s označením „RU“. Takáto pošta však nie je doručovaná na druhý deň. Navyše v poštovej schránke som nemal uložené dve oznámenia.

Sťažovateľ sa ďalej v týchto dňoch ani nenachádzal v mieste trvalého bydliska, preto nie je možné na doručovanie v tomto prípade aplikovať fikciu doručenia...

Sťažovateľovi sa uprelo právo konať pred súdom, a to z dôvodu, že zmenkový platobný rozkaz mu nebol riadne doručený a preto proti nemu nemohol podať námietky.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zmenkovým platobným rozkazom okresného súdu č. k. 32 Zm/16/2010-58 z 18. novembra 2010.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá

právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ v petite sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zmenkovým platobným rozkazom okresného súdu č. k. 32 Zm/16/2010-58 z 18. novembra 2010. Ústavný súd posúdil sťažovateľom uvádzané základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj základné právo nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Podstata námietok sťažovateľa spočívala v tom, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom „z dôvodu, že zmenkový platobný rozkaz mu nebol riadne doručený, a preto proti nemu nemohol podať námietky“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V súvislosti s doručovaním zmenkového platobného rozkazu ústavný súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku

sp. zn. 4 Obo 114/99 z 31. mája 1999 vyslovil, že zmenkový platobný rozkaz sa môže účinne doručiť do vlastných rúk aj náhradným doručením podľa § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že: „Zmenkový alebo šekový platobný rozkaz je... iným druhom rozhodnutia. Podmienky pre jeho vydanie, obsah i spôsob doručovania stanovuje ustanovenie § 175 O. s. p. Toto ustanovenie, rovnako ako pri platobnom rozkaze, predpisuje jeho doručenie do vlastných rúk. Na rozdiel od ustanovenia § 173 ods. 1 O. s. p. však nevyklučuje, aby zmenkový a šekový platobný rozkaz bol doručený i náhradným spôsobom. Znamená to, že zmenkový a šekový platobný rozkaz môže byť účinne doručený do vlastných rúk aj spôsobom predpokladaným v ustanovení § 47 ods. 2 O. s. p. ... Pri doručovaní zásielky bol dodržaný postup stanovený v § 47 ods. 2 O. s. p. Za doručenie zásielky sa považuje tretí deň po jej uložení... Od uvedeného dňa začala plynúť trojdňová lehota na podanie námietok podľa § 175 ods. 1 O. s. p. Jej márnym uplynutím zmenkový platobný rozkaz nadobudol... účinky právoplatného rozsudku.“ (Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, r. 2000, s. 39, č. 70/2000)

Vzhľadom na uvedené ústavný súd hodnotí uvedenú námietku sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, ktorá nemôže viesť k porušeniu jeho označených základných práv a slobôd.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, vyžaduje, aby sťažovateľ nielen konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia, ale logicky zahrňuje tiež povinnosť, aby vyčerpal aj všetky iné bežne dostupné možnosti, ktoré sa mu v okolnostiach daného prípadu na dosiahnutie nápravy porušenia alebo ohrozenia jeho práv alebo slobôd zásahom orgánu verejnej moci ponúkajú. To znamená, že sťažovateľ musí vyvinúť aspoň minimálnu aktivitu, ktorej výsledkom môže

byť odstránenie nepriaznivého stavu, v ktorom vidí porušenie svojich práv, a až v prípade, že by ani takýto postup nevedol k pozitívnemu obratu v danej veci, môže podať sťažnosť ústavnému súdu. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv alebo slobôd a vedie k odmietnutiu sťažnosti pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 41 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

Z uvedeného je zřejmé, že v danom prípade námietka proti exekúcii predstavuje účinný a dostupný prostriedok nápravy, ktorý môže sťažovateľ na ochranu svojich základných práv a slobôd, porušenie ktorých namieta, využiť v prípade, že bude proti nemu ako povinnému začaté exekučné konanie. Tento právny prostriedok (námietky proti exekúcii) je sťažovateľovi priamo (bezprostredne) dostupný a ponúka mu v okolnostiach daného prípadu možnosť na dosiahnutie nápravy vo vzťahu k ním namietanému postupu okresného súdu. V rámci námietok proti exekúcii, ktoré sa podávajú v lehote 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, je možné namietať u exekútora povereného vykonaním exekúcie aj to, že zmenkový platobný rozkaz nebol sťažovateľovi doručený.

Na základe uvedeného a konštantnej judikatúry (napr. m. m. IV. ÚS 44/03, IV. ÚS 153/03, III. ÚS 155/07, IV. ÚS 175/08, III. ÚS 121/09, III. ÚS 187/09) dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je neprípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, a preto rozhodol o jej odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť, bolo bez ďalšieho právneho významu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa, ktoré sa viažu na úspech v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2011